

การ เปรียบ เทียบแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาระหว่าง
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐบาลและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน
ในกรุงเทพมหานคร

นางณัฐพร คำมะสอน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารพัดศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-689-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014323

10300247

A COMPARISON OF EDUCATIONAL PHILOSOPHY CONCEPTS BETWEEN
GOVERNMENT SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS AND
PRIVATE SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS, BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Naddhaporn Kammasorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Foundations of Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-689-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาระหว่างผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐบาลและผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา
เอกชน ในกรุงเทพมหานคร

โดย นางณัฐพร คำมะสอน
ภาควิชา สารัตถศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา คงคสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ฉกรรจ์ วัชรภักย์)

คณะกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา คงคสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พงษ์ศักดิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพนวรรณ เลขะวานิช)

ผู้รุกร ค่ำะสอน : การเปรียบเทียบแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาระหว่างผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐบาลและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร (A COMPARISON OF EDUCATIONAL PHILOSOPHY CONCEPTS BETWEEN GOVERNMENT SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS AND PRIVATE SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา ศศ. รัตนา ดุงสวัสดิ์, 190 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาระหว่างผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐบาลและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร และยังมีมุ่งศึกษาแนวโน้มและการกระจายของแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐบาลและของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิกการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นผลจากการศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวนทั้งสิ้น 285 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐบาล จำนวน 103 คน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน จำนวน 182 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐบาลและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน มีแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาโน้มไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม ลัทธินิรันดรนิยม ลัทธิปฏิรูปนิยม และลัทธิอัตถิภาวนิยมในระดับมาก เรียงลงมาตามลำดับ ส่วนลัทธิสารัตถนิยมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐบาลและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน มีแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ในลัทธินิรันดรนิยม และลัทธิปฏิรูปนิยม โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนมีแนวคิดค่อทั้ง 2 ลัทธิดังกล่าวสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐบาล 3) เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ค่าของแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐบาลมีแนวโน้มและการกระจายไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมสูงสุด และเมื่อจำแนกตามวุฒิกการศึกษาสูงสุด โนมไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมและนิรันดรนิยมสูงสุด 4) เมื่อจำแนกตามเพศ ค่าของแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนมีแนวโน้มและการกระจายไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมสูงสุด เมื่อจำแนกตามอายุ โนมไปทางลัทธิปฏิรูปนิยม ลัทธิพัฒนาการนิยม และลัทธินิรันดรนิยมสูงสุด และเมื่อจำแนกตามวุฒิกการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โนมไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมและลัทธินิรันดรนิยมสูงสุด

ภาควิชา สารัตถศึกษา
สาขาวิชา พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....

NADDHAPORN KAMMASORN : A COMPARISON OF EDUCATIONAL PHILOSOPHY CONCEPTS BETWEEN GOVERNMENT SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS AND PRIVATE SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR RATANA TUNGASVADI, 190 PP.

This study aims to study and compare the educational philosophy concepts between government secondary school administrators and private secondary school administrators in Bangkok Metropolis. The central tendency and dispersion of educational philosophy concepts of both government and private secondary school administrators were studied, differentiated by sex, age, educational background and administrative experience at secondary school level.

This research is the result of a survey by questionnaires. The sample size consists of 285 administrators: 103 government and 182 private secondary school administrators. Obtained data were analyzed by using percentage, means, standard deviation and t-test.

The summary of this research findings is as follows : 1) The educational philosophy concepts of both government and private secondary school administrators scored high on Progressivism, Perennialism, Reconstructionism and Existentialism respectively, and scored average on Essentialism. 2) The significant differences were found on the educational philosophy concepts between the government and private secondary school administrators at the level of .05 on Perennialism and Reconstructionism : private secondary school administrators scored higher than government secondary school administrators. 3) The central tendency and dispersion of the value of educational philosophy concepts of government secondary school administrators fell the most on Progressivism in terms of sex, age and administrative experience at secondary school level, and on Progressivism and Perennialism in terms of educational background. 4) The central tendency and dispersion of the value of educational philosophy concepts of private secondary school administrators fell the most on Progressivism in terms of sex, on Reconstructionism, Progressivism and Perennialism in terms of age, and on Progressivism and Perennialism in terms of educational background and administrative experience at secondary school level.

ภาควิชา สาระต่อศึกษา
สาขาวิชา พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา ทุงศสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำ รวมทั้งช่วยเหลือในการตรวจแก้ไข เพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์อย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อคิด และคำแนะนำ พร้อมทั้งช่วยตรวจแก้แบบสอบถามเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ด้วย คือ ศาสตราจารย์ ดร. วิทย์ วิเศษ เวทย์ รองศาสตราจารย์ ดร. กิติมา ปรีดีคิติก รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สินดารักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัตนา ศัมมุนต์ติก และ อาจารย์ ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ เคือน พันธุเมธา ที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อนุเคราะห์ให้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

ท้ายที่สุด ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐบาล และ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนส่วนหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้

ความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวมานี้ เป็นผลและกำลังใจให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอีกครั้งหนึ่งด้วยความจริงใจ

ณัฐพร คำมะสอน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ตอนที่ 1 ปรัชญา	13
ขอบข่ายของปรัชญา	14
ประโยชน์และคุณค่าของปรัชญา	16
ตอนที่ 2 ปรัชญาการศึกษา	18
ความหมายของปรัชญา	18
ความหมายของการศึกษา	22
ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญากับการศึกษา	25
ลัทธิทางปรัชญาการศึกษา	27
ตอนที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา	58
จุดมุ่งหมายของโรงเรียนมัธยมศึกษา	60
หน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	62
ลักษณะการจัดมัธยมศึกษาไทยในปัจจุบัน	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ตอนที่ 4	ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	65
	เป้าประสงค์ของการบริหารการศึกษา	65
	ปรัชญาของการบริหารการศึกษา	67
	คุณสมบัติของผู้บริหารการศึกษา	68
	บทบาทของผู้บริหารการศึกษา	70
ตอนที่ 5	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษา	73
	งานวิจัยในประเทศไทย	73
	งานวิจัยในต่างประเทศ	75
3	วิธีดำเนินการวิจัย	80
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	80
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	80
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
	การวิเคราะห์ข้อมูล	84
	เกณฑ์สำหรับเทียบระดับแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา	85
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
ตอนที่ 1	การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	87
ตอนที่ 2	การวิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐบาลและของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชน	96
ตอนที่ 3	การเปรียบเทียบแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐบาลและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชน	100
ตอนที่ 4	การวิเคราะห์แนวโน้มและการกระจายของแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐบาลและของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	เอกชน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการบริหาร โรงเรียนระดับ มัธยมศึกษา	101
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	107
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	107
	กลมตัวอย่างประชากร	107
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	107
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	108
	วิธีวิเคราะห์และเสนอข้อมูล	108
	สรุปผลการวิจัย	109
	อภิปรายผลการวิจัย	113
	ขอเสนอแนะจากผลการวิจัย	153
	ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อ	154
	ขอเสนอแนะอื่น ๆ	155
	บรรณานุกรม	156
	ภาคผนวก	167
	ประวัติผู้เขียน	190

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ลำดับการ เรียงข้อความแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา จำแนกตามลัทธิ.....	81
2	จำนวนและรอยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและไต่คืนมา ...	84
3	จำนวนและรอยละแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ	87
4	จำนวนและรอยละแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	88
5	จำนวนและรอยละแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด	89
6	จำนวนและรอยละแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาวิชา เอกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด	90
7	จำนวนและรอยละแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน	91
8	จำนวนและรอยละแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนปีที่เขารับบริหาร โรงเรียนปัจจุบัน	92
9	จำนวนและรอยละแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา .	93
10	จำนวนและรอยละแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการศึกษาหรือการอบรมเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา .	94
11	จำนวนและรอยละแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามศาสนาที่นับถือ	95
12	ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความของแนวคิด ทางปรัชญาการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐบาล จำแนกตามคานตาง ๆ คือ คานการศึกษาและจุดมุ่งหมายของ	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
	การศึกษา คำนองคประกอบการศึกษา คำนกระบวนการ เรียน การสอน และผลสรุปรวมทั้ง 3 คำน	96
13	ค่าเฉลี่ย สวน เบียง เบนมาคร ฐาน และการแปลควมของแนวคคค ทางปรัชญาการศึกษาของผูบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชน จำแนกตามคานตาง ๆ คคค คานการศึกษา และจุดมุ่งหมายของ การศึกษา คำนองคประกอบการศึกษา คำนกระบวนการ เรียน การสอน และผลสรุปรวมทั้ง 3 คำน	98
14	ผลการ เปรียบ เทียบแนวคคคคทางปรัชญาการศึกษา ระหว่างผูบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐบาลและผูบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชน	100
15	แสดงแนว โนมและการ กระจายของแนวคคคคทางปรัชญาการศึกษา ของผูบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐบาล จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสพการณ์ในการบริหาร โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา	101
16	แสดงแนว โนมและการ กระจายของแนวคคคคทางปรัชญาการศึกษา ของผูบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสพการณ์ในการบริหาร โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา	104